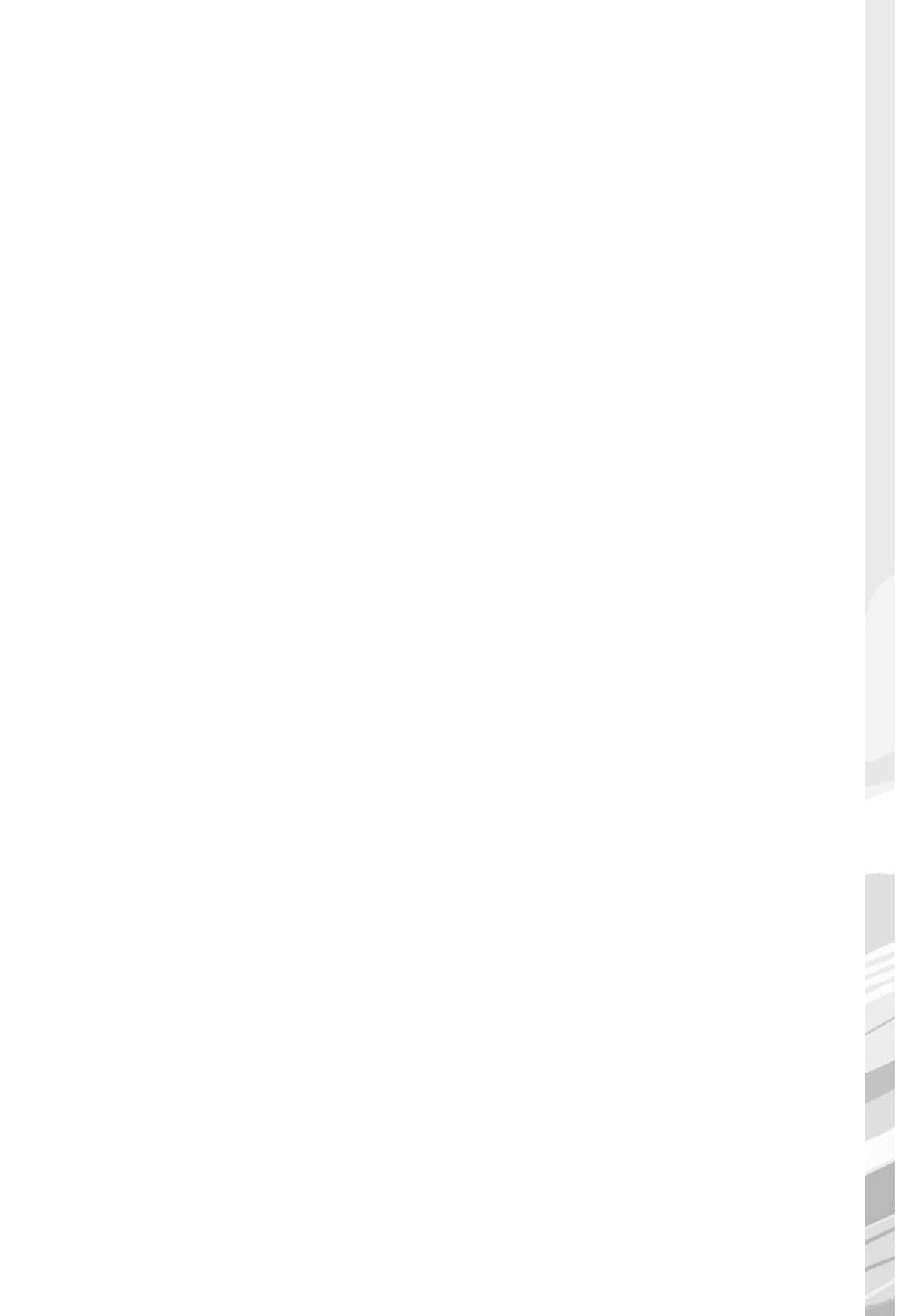

YOUNG
ADULT

*CÂND
LUMEA
ÎȚI FUGE
DE SUB
PICIOARE*

SELECȚIA TITLURILOR YOUNG ADULT:
Laura Vladu

JANDY NELSON

**CÂND
LUMEA
ÎȚI FUGE
DE SUB
PICIOARE**

Traducere din limba engleză de
Alina Marc-Ciulacu

Editori:
Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

Fondator:
Ion Mărculescu, 1994

Director editorial:
Virginia Lupulescu

Redactare:
Carmen Botoșaru

Ilustrație copertă: © 2024 Rustic/Shutterstock
Design copertă: Theresa Evangelista

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Răzvan Nasea

Corectură:
Cristina Teodorescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NELSON, JANDY

Când lumea îți fuge de sub picioare / Jandy Nelson ; trad. din lb. engleză de
Alina Marc-Ciulacu. - București : Pandora M, 2026
ISBN 978-606-978-867-7
I. Marc-Ciulacu, Alina (trad.)
821.111

Titlul original: WHEN THE WORLD TIPS OVER
Autor: Jandy Nelson

Copyright © 2024 by Jandy Nelson
Originally published by Dial Books for Young Readers, The Penguin Group (USA) Inc.
Published by arrangement with Pippin Properties, Inc. through Rights People, London.

Copyright © Pandora M, 2026
pentru prezenta ediție

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-978-867-7

*Pentru membrii familiei mele,
care-mi sunt și cei mai buni prieteni,
și pentru prietenii mei,
care-mi sunt, totodată, o familie extraordinară*

Până la urmă, cu toții ajungem o poveste.

Margaret Atwood

*Cum am putea trăi fără viața noastră? Cum am ști
că suntem noi, fără trecutul nostru?*

John Steinbeck

*Uneori, poți trăi fără ca de fapt să trăiești, pentru ca apoi
întreaga viață să se îngrămădească într-o singură oră.*

Oscar Wilde

*Zi de zi și noapte de noapte am fost împreună — tot restul
e de mult uitat pentru mine.*

Walt Whitman

Există o altă lume, dar ea se află înăuntrul acesteia.

Paul Éluard

Mă cauți?

Sunt chiar pe locul de lângă tine.

Kabir

FANTEZIE (SUBSTANTIV)

1. Compoziție, adesea muzicală, având un caracter de improvizație.
- 1b. Creație literară alcătuită dintr-un amestec de forme și stiluri diferite.
2. O lucrare în care imaginația zburdă nestingherită.
3. Ceva ce posedă calități fantastice, bizare sau imaginare.

**PARTEA
ÎNTÂI**

DIZZY

Întâlnirea nr. 1 cu fata cu părul în culorile curcubeului

In dimineața zilei în care Dizzy Fall, în vârstă de doisprezece ani, a ieșit în calea camionului cu optsprezece roți care circula cu viteză și a întâlnit-o pe fata cu părul în culorile curcubeului, nimic nu mergea cum trebuie. În urma ruperii relației cu cel mai bun prieten al ei — Șopârlă, care acum își spunea pe numele adevărat, Tristan —, Șopârlă-acum-Tristan se alesese cu popularitate, o tunsoare trăsnet și o prietenă pe nume Melinda.

Dizzy nu se alesese cu nimic.

Făcuseră pereche încă din clasa I, rătăcind fiecare prin cele mai tainice secrete ale celuilalt, încercând cele mai îndrăznețe rețete de prăjituri din *Revista de patiserie* și desfășurând activitatea lor comună preferată: să navigheze pe internet în căutare de informații relevante cu privire la existență. Vremea și dezastrele naturale erau specialitatea lui Șopârlă, iar toate chestiile cool, a lui Dizzy.

În ultima vreme, acele chestii cool fuseseră povești despre sfinți care, în stare de extaz, se ridicau în aer, yoghini himalayeni capabili să-și pietrifice corpul, Buddha, care făcuse copii după el însuși și scoșese foc prin vârful degetelor (da!). Când citea despre asemenea lucruri paranormale, lui Dizzy îi vibra sufletul, iar Dizzy își dorea un suflet care vibrează. Își dorea *orice* care vibrează.

De asemenea, de curând, înainte de ruptură, Dizzy și Șopârlă se sărutaseră timp de trei secunde, ca să vadă dacă simt endorfinele despre care aflate Șopârlă online ori exploziile lăuntrice spontane despre care citise Dizzy în romanele de dragoste pe care mama sa le ținea în bibliotecă, în spatele celorlalte cărți de ficțiune, mai ales în *Live Forever Now*, în care personajul principal era Samantha Brookweather, preferata lui Dizzy. Șopârlă era de părere că romanele de dragoste sunt complet inutile, dar Dizzy aflate o groază de lucruri din ele. Își dorea ca ușa feminității sale sălbatice să se deschidă cât mai repede, cuptorul ei dogoritor să se aprindă, vintrele umezite de dorință să se trezească și, cu toate că, spre deosebire de Samantha Brookweather, nu văzuse niciodată un penis în realitate, din cărțile astea știa o mulțime de lucruri despre ce înseamnă un mădular țeapăn, o sculă umflată și o măciucă pulsândă. Din păcate însă, pe durata sărutului de trei secunde cu Șopârlă, niciunul dintre ei nu simțise endorfinele și nici exploziile lăuntrice spontane.

În orice caz, toată acea dimineață a revelatoarei zile a primei întâlniri, Dizzy a stat în clasă și l-a urmărit pe fostul ei cel mai bun prieten Șopârlă-acum-Tristan trimițându-și pe ascuns mesaje pe telefon cu oroarea aia de Melinda, noua lui prietenă, probabil despre exploziile lăuntrice spontane pe care le simțiseră când se sărutaseră la bal, cu trei săptămâni în urmă. Dizzy fusese de față când se întâmplase și i se pusese un nod în gât în momentul în care Șopârlă își așezase mâna pe ceafa Melindei, chiar înainte ca buzele lor să se atingă. De atunci, Dizzy, care avea renumele de moară stricată, abia dacă mai deschidea gura la școală, iar când spunea ceva, i se părea că vocea îi răsună din adâncul pământului.

Dar ce ar mai fi putut Dizzy să spună? Mama ei îi zisese odată că marile iubiri din viața unui om nu sunt neapărat romantice. Așa că-și închipuise că avea deja trei mari iubiri: cel mai bun prieten al ei, Șopârlă; mama ei, Mama-Chef; și fratele ei mai mare, Wynton, care era atât de bestial, încât răspândea scânteii. Dar acum? Dizzy nu știa că oamenii pot înceta să te iubească. Își imaginase că prietenia era ceva permanent, ca materia.

După prânz — pe care și l-a petrecut în laboratorul de informatică, căutând detalii despre un grup de oameni din Europa de Est care credeau că cineva le fura, la propriu, limba —, Dizzy a traversat jumătate din școală, până la toaleta pe care nu o folosea nimeni. Încerca să-i ocolească pe Șopârlă-acum-Tristan și pe Melinda, care în ultima vreme se instalau mereu împreună lângă țâșnitoarea din fața celei mai apropiate toalete, cu mâinile și sufletele împletite. Numai că, atunci când a deschis ușa, Șopârlă era acolo, la chiuveta din singura toaletă comună din școală.

Era singur în fața oglinzii și-și dădea cu un soi de gel pe noua freză, arătând acum la fel ca toți ceilalți băieți, nu ca Șopârlă cel de-acum o lună, cu părul vrașiște ca al ei și cu stilul personal de copil-excentric-de-la-expozițiile-științifice. Purta chiar și lentile de contact, așa că nu se mai potriveau amândoi la ochelarii negri și enormi, gen Clark Kent. Îl voia înapoi pe vechiul Șopârlă, băiatul care-i spusese despre stâlpii de lumină, despre arcurile de ceață și care zicea „Cât de tare, Diz!” de cel puțin 500 de ori pe zi.

Lămpile fluorescente din baia de un gri-închis au pâlpâit. Parcă nu mai fuseseră doar ei doi, singuri, de ani întregi și Dizzy a simțit un gol în stomac. Șopârlă i-a aruncat o privire în oglindă, cu o expresie indescifrabilă pe față, apoi și-a îndreptat din nou atenția la părul lui de culoarea dovleacului. Avea tenul deschis, cu câțiva pistrii răzleți pe obraji, nu miriade, ca Dizzy. Odată, într-a cincea, când Tony Spencer, care o teroriza pe Dizzy dintotdeauna, o făcuse urâtanie plină de pistrii, Șopârlă venise în ziua următoare la școală cu miriade de pistrii desenați pe obraji.

Dizzy s-a zărit în oglindă și i s-a strâns inima ca de fiecare dată când își vedea imaginea reflectată, pentru că arăta exact ca o broască cu perucă. Nu putea să creadă că asta vedeau oamenii când se uitau la ea. Și-ar fi dorit ca aceștia să poată vedea ceva mai de soi, cum era capul Samanthei Brookswether, de pildă. Samantha Brookswether punea bărbații pe jar cu buclele ei mă-tăsoase, buzele pline și țuguiate și ochii strălucitori, de un albastru intens.

Ochii căprui, banali și nestrălucitori ai lui Dizzy s-au îndreptat din nou înspre fostul ei cel mai bun prieten, varianta din realitate, nu cea din oglindă. Ar fi vrut să-l țină de mână, așa cum făcuseră atâția ani pe ascuns, pe sub masă. Ar fi vrut să-i reamintească cum își împleteau amândoi părul într-o singură coadă, ca să se poată prefăce că sunt o singură persoană. Ar fi vrut să-l întrebe de ce nu-i răspunsese la mesaje și la apeluri sau de ce nu apăruse la fereastra camerei lui nici măcar după ce ea aruncase în geam cu 37 de pietricele una după alta. În schimb, ea a intrat în cabina de toaletă și și-a ținut răsufierea cât de mult a putut, iar când a ieșit, el plecase.

Pe oglindă era scris cu marker negru: „Lasă-mă-n pace!”

Dizzy a simțit că moare.

A urmat ora de sport. Dodgeball. O oră de chin și groază. Din tricoul ei îmbibat de transpirație cădeau picături pe terenul încins, în timp ce ea exersa invizibilitatea, prefăcându-se că nu vede cum sușotește Șopârlă cu Tony Spencer. Ah! Uf! Șopârlă Trădătorul. Dizzy își dorea s-o înghită pământul. De ce nu-i dăduse prin cap să-și facă și alți prieteni? Dar nu a avut timp să se gândească prea mult la asta, pentru că Tony Spencer plecase de lângă Șopârlă și o luase la țintă cu mingea, rânjind exagerat, tăios ca o lamă de cuțit. Plus intenție criminală. Dizzy a simțit un pietroi în stomac. A încercat să-i fure la propriu limba cu puterea minții, apoi a anulat ordinul pentru că: căh!

Un icnet ciudat și jenant i-a scăpat printre buze în momentul în care Tony a ridicat mingea în aer și apoi a izbit-o cu ea în burtă, lăsând-o fără suflu și fără demnitate. Apoi, în timp ce ea zăcea pe jos, ca un pește care se zbate pe uscat, ținându-se cu mâna de burtă în locul unde o nimerise, el s-a răsucit, s-a lăsat pe vine deasupra ei, i-a băgat în față fundul transpirat, în pantalonii scurți de sport, și a tras un pârț.

Lui Dizzy i-a stat mintea în loc. Nu, s-a rugat ea să nu i se fi întâmplat asta. Să poată apăsa *delete*. *Escape*. *Shut down*.

— Ce culoare are, Dizzy? a zis Tony, plin de satisfacție, fiindcă Șopârlă îi spusese, pesemne, despre sinestezia ei, despre cum vedea ea mirosurile ca pe niște culori.

Au izbucnit toți în râs și nu se mai opreau, însă Dizzy și-a concentrat atenția la râsul ca un nechezat de cal al lui Șopârlă, care hăhăia ca și cum Dizzy n-ar fi mâncat o găleată de păianjeni ca să-l scutească de o clipă de tristețe.

Asta a făcut-o să plângă. Asta a făcut să le comande picioarelor ei goale, subțiri ca niște bețe, să o ia la fugă peste terenul de sport, să sară gardul Școlii Generale Paradise Springs și să se îndepărteze străbătând podgoriile una după alta, așa că iat-o acum într-o zonă pustie a orașului, în îmbrăcămintea de sport, în plină zi de școală, pe o căldură cumplită, dorindu-și să poată pur și simplu ieși din idiotul ei de corp transpirat și să-l lase acolo.

Pentru că Tony Spencer îi făcuse așa ceva în nas! De față cu toți! Iar Șopârlă râsesse! De ea! Dumnezeuule! De-acum înainte avea nevoie de o deghizare, de o identitate complet nouă. La școală nu se mai putea întoarce niciodată, asta era sigur. Avea să fie nevoită să fure cardul de credit al maică-sii și să-și ia un bilet de avion pentru America de Sud. Să trăiască în savană, cu capibarele, pentru că Dizzy aflase, în cursul uneia dintre sesiunile ei maraton de căutări online, că acestea erau cele mai drăguțe mamifere.

Nu erau nesuferite precum colegii de clasa a VII-a.

Și, hei! Sinestezia nici măcar nu era un lucru de care să-i fie rușine, așa cum erau înfățișarea ei de broască cu perucă sau părul ca o ciupercă nucleară ori pistruii ce-i ocupau fiecare centimetru de piele de pe ea, până și degetele de la picioare și chiar și cuptorul ei dogoritor. De fapt, absolut totul. Îi era rușine, de pildă, cât de mică și de strâmbă era și că încă nu avea păr în niciun loc incitant, îi era rușine că se simțea de multe ori doar un fir de praf. Ca să nu mai vorbim despre cât de tare se temea de moarte, ori de somn, sau să stea pe întuneric, sau să iasă dintr-o încăpere în care se afla mama ei, ori că va rămâne veșnic urâtă. Sau despre cât timp petrecea *pe bune* navigând pe internet în căutare de informații pertinente cu privire la existență ori la nenumăratele lucruri care o făceau să simtă că viața nu însemna decât să treci de la o umilință suferită în privat sau în public la următoarea.

A înaintat clătînându-se pe trotuarul dogoritor, pustiu, adâncită în gânduri, fără să bage de seamă mirosul de rășină arsă din aer, nici magazinele închise din pricina temperaturilor infernale, nici colinele pârjolite de soare, din depărtare, și nici strania liniște stridentă, căci toate cele patru cursuri de apă ce treceau prin Paradise Springs secaseră. Nu a remarcat nici măcar cerul, pustiu de păsările care nu se oboseau să zboare câtă vreme vânturile uscate Santa Ana, numite și Vânturile Diavolului, suflau prin vale, producând cel mai cumplit val de căldură din ultima vreme.

Fără să se uite, a pășit pe carosabil.

A urmat un sunet strident, de parcă lumea s-ar fi despicat în două.

Pământul de sub picioarele ei a tremurat, aerul a vibrat. Dizzy habar nu avea ce se întâmplă.

S-a răsucit pe călcâie și a dat cu ochii de botul masiv de metal al unui camion care se apropia de ea în viteză. *O, nu, o, nu, o, nu!* Era incapabilă să se miște, să țipe ori să gândească. Nu putea face nimic. Picioarele îi erau prinse în beton, iar timpul a încetinit, apoi a părut că-și oprește cu totul scurgerea, odată ce s-a produs revelația: asta a fost tot.

Tot.

Sfârșit!

Ah, spera să devină fantomă. O fantomă care să facă prăjituri cât e ziua de lungă, alături de Mama-Chef, în restaurantul acesteia, The Blue Spoonful. „Vreau să mă întorc imediat“, i s-a adresat Dizzy cu voce tare lui Dumnezeu, pe un ton imperativ. „O fantomă care poate vorbi, Doamne“, a adăugat ea. „Nu una dintre cele mute, te rog.“

A înghițit în sec, dând pe dinafară de necaz, de *nepregătită* ce era. Avea să moară folosind doar trei secunde din cele două săptămâni pe care și le petrec în medie oamenii sărutându-se, pe durata vieții. Avea să moară înainte să se îndrăgostească și să-și găsească su-fletul-pereche, ca Samantha Brookswether și Jericho Blane. Înainte să vină în întâmpinarea avântului zorit al altcuiva ori să fie prefăcută

în cenușă de frenezia extazului simultan sau de oricare dintre celelalte chestii fabuloase legate de sex din *Live Forever Now*. Și mai rău, avea să moară înainte ca măcar să aibă un orgasm pe cont propriu — nu reușea să rezolve sau avea o malformație; nu știa care din două.

Și ceea ce era chiar mai rău decât orice altceva: avea să moară înainte ca tatăl pe care nu-l cunoscuse — pentru că era încă în pântec în noaptea în care el plecase — să se întoarcă. Știa însă că nu e mort, așa cum spuneau unii, pentru că-l văzuse la un moment dat sus pe coama dealului, cu pălăria lui de cowboy pe cap, arătând exact ca în fotografia, numai că nimeni nu o crezuse (în afară de Wynton și de Șopârlă), pe motiv că vedea în mod regulat fantomele alea mute în vie, și nimeni (în afară de Wynton și de Șopârlă) nu o credea nici în legătură cu asta. Ah, Wynton! Și celălalt frate al ei, Miles Perfectul. Și mama ei! A cuprins-o panica. Cum să plece de lângă ei? Cum să plece din lumea asta? Nu-i plăcea să plece nici măcar de la masă la micul-dejun. Cum să moară înainte ca ei — Wynton, Miles Perfectul, Mama-Chef, Tata Ne-dispărutul, Unchiul Clive Bețivanul Ciudat — să se poată înghesui toți pe vechitura aia de canapea de catifea roșie din sufragerie, un grup vesel, cu Dizzy înfiptă în mijloc, uitându-se cu toții la *Harold și Maude* sau la *Festinul lui Babette* (filmele vechi preferate ale maică-sii, și acum și ale ei). Ah, spera că se vor uita toți la aceste două filme în amintirea ei, în loc să îi ia flori.

Nu că cei din familia ei s-ar fi uitat vreodată la ceva, strânși laolaltă într-un grup vesel, ori ar fi fost prea veseli, punct. Dar acum nu mai exista nicio șansă.

Dizzy avea să moară înainte de orice asemenea șansă.

Și partea cu adevărat îngrozitoare nici măcar nu era faptul că ultimul lucru care i se întâmplase înainte să moară fusese să-i tragă Tony Spencer un părț în față și să fie trădată de Șopârlă. (De fapt, uitați de filmele vechi — în loc de flori, vă rog să le bombardați amândurora casa cu ouă și hârtie igienică.) Partea cea mai rea era că avea să moară înainte ca în viața ei să se petreacă un lucru cu adevărat uimitor.

Și atunci ceva cu adevărat uimitor s-a petrecut în viața ei.

Două mâini i s-au așezat zdravăn și ferm pe șolduri. S-a întors cu fața și a dat cu ochii de o fată. O fată radioasă ca o stea strălucitoare.

Dizzy a ridicat mâna să atingă chipul încadrat de bucle în culorile curcubeului ce-i coborau fetei până în talie, cosițe de vis, în toate nuanțele, dar, înainte să apuce ea să-i atingă obrazul luminos, fata a vorbit, i-a dat lui Dizzy un bobârnac peste nas cu degetul, apoi a împins-o cu putere, și Dizzy a luat-o în sus. Sus, sus, sus. Cerul s-a înclinat în timp ce ea era propulsată în față, dincolo de gândurile ei, în afara timpului și a spațiului, aterizând, în cele din urmă, pe pavajul fierbinte, într-o învălmășeală de membre și de uluire.

Doamne Sfinte!

Dizzy a rămas câteva clipe nemișcată. Hm... Ce se întâmplase? Inima îi bătea sălbatic în piept cum stătea așa, cu fața lipită de pietrișul fierbinte. Se transformase oare într-o fantomă? Și-a atins două degete unul de altul. Nu, era tot carne. A încercat să-și ridice capul și a constatat că vederea îi era încețoșată — unde-i erau ochelarii? S-a întors cu fața în sus și o siluetă — a unui bărbat, de asta își putea da seama și fără ochelari, iar nu a fetei pe care se aștepta s-o vadă — stătea aplecată deasupra ei, ascunzând soarele, cu mâna întinsă către ea și vorbind întruna.

— A fost cât pe ce. Cât pe ce. Doamne, Dumnezeuule! Dar ia te uită! Ești ca nouă. N-ai nici măcar o zgârietură. Slavă Domnului!

A ajutat-o pe Dizzy, care tremura din toate încheieturile, să se ridice în picioare. Cu tot pietrișul lipit de obraji și palmele ei și genunchii juliți de contactul cu pavajul, chiar dacă inima îi bubuia în piept, nu pășise nimic. Nu era însă la fel de sigură în privința bărbatului, despre care credea că s-ar putea afla în pragul apoplexiei. Cămașa îi era plină de pete de transpirație și mirosea atât de puternic încât te amețea, un miros portocaliu ca dovleacul, culoare pe care Dizzy o asocia cu bărbații, cu transpirația bărbaților. Fetele și femeile au un miros în general verde. Dar nu toate, știa asta acum. Fata cu părul în culorile curcubeului, care tocmai îi salvase viața, avea un miros roșu aprins, ca florile.